

Geschillenkamer

Beslissing ten gronde 133/2021 van 2 december 2021

Dossiernummer : DOS-2020-00233

Betreft : Toegang tot en gebruik van professioneel e-mailadres op naam na beëindiging van tewerkstelling

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer Hielke Hijmans, voorzitter en de heren Dirk Van Der Kelen en Frank De Smet;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming), hierna AVG;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, hierna WOG;

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

heeft de volgende beslissing genomen inzake:

De klager: De heer X, hierna “de klager”;

De verweerdere: Feitelijke vereniging, Y1, hierna “verweerder 1”;
Nationaal secretaris Y2, hierna “verweerder 2”;
Voormalig voorzitter Y3, hierna “verweerder 3”

I. Feiten en procedure

1. Op 13 januari 2020 diende de klager een klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de verweerders.

Het voorwerp van de klacht betreft het gebruik van het professionele e-mailadres op naam van de klager door de verweerders en dit na beëindiging van zijn tewerkstelling. De aanleiding vormt een e-mail verzonden door verweerder 2, als antwoord op een e-mail verzonden door een oud-klasgenoot van de klager, waarin werd gemeld dat het professionele Y1 mailadres op naam van de klager zou ophouden te bestaan. Deze e-mail zou zijn gericht aan de oud-klasgenoot van de klager en alle andere bestemmingen die door de oud-klasgenoot waren aangeschreven.

2. Op 17 januari 2020 wordt de klacht door de Eerstelijnsdienst ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 WOG en wordt de klacht op grond van art. 62, §1 WOG overgemaakt aan de Geschillenkamer.
3. Op 15 april 2020 beslist de Geschillenkamer op grond van art. 95, §1, 1° en art. 98 WOG dat het dossier gereed is voor behandeling ten gronde.
4. Op 15 april 2020 worden de betrokken partijen in kennis gesteld van de bepalingen zoals vermeld in artikel 95, §2, alsook van deze in art. 98 WOG. Tevens worden zij op grond van art. 99 WOG in kennis gesteld van de termijnen om hun verweermiddelen in te dienen. In verband met de bijzondere omstandigheden verband houdend met Covid19 werd de in kennisstelling louter per e-mail verstuurd en niet (tevens) per aangetekende zending.

De uiterste datum voor ontvangst van de conclusie van antwoord van de verweerders werd daarbij vastgelegd op 27 mei 2020, deze voor de conclusie van repliek van de klager op 17 juni 2020 en deze voor de conclusie van repliek van de verweerders op 8 juli 2020.

5. De Geschillenkamer ontvangt geen conclusie van antwoord vanwege de verweerders.
6. Op 9 juni 2020 bevestigt de Geschillenkamer aan de klager dat de verweerders hebben nagelaten een conclusie van antwoord in te dienen.
7. Op 11 juni 2020 ontvangt de Geschillenkamer de conclusie van repliek van de klager waarin de klacht wordt herhaald alsook het kader wordt geschetst van de onderlinge verhouding tussen de klager en de verweerders voorafgaand aan de beëindiging van de samenwerking. Het zou gaan om een reeks gebeurtenissen die de klager omschrijft als pesterijen.
8. De Geschillenkamer ontvangt evenmin een conclusie van repliek van de verweerders.
9. Bij gebrek aan enig verweer neemt de Geschillenkamer op 23 juni 2021 het initiatief om verweerder 2 en 3 alsnog een laatste mogelijkheid te bieden om verweermiddelen in te dienen en legt daartoe de conclusietermijn vast op 12 juli 2021.

10. Op 25 juni 2021 ontvangt de Geschillenkamer een brief vanwege het advocatenkantoor dat de verweerders in dit dossier vertegenwoordigt met de vraag welke partijen betrokken zijn in het dossier. Er wordt in de brief gesteld dat niettegenstaande de verwijzing naar verschillende e-mails in de inventaris van de dossierstukken, geen enkele correspondentie in het kader van het dossier werd ontvangen. Tevens wordt verzocht om een kopie van alle stukken van het dossier.
11. Op 28 juni 2021 wordt een kopie van het dossier overgemaakt en stelt de Geschillenkamer dat de klacht zoals geformuleerd door de klager, is gericht tegen verweerder 1, dewelke samen met verweerder 2 en verweerder 3 in persoon, worden vermeld als verwerkingsverantwoordelijken. De Geschillenkamer verwijst daarbij naar de brieven van 15 april 2020 en 23 juni 2021, waaruit blijkt wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn.
12. Op 30 juni 2021 verzoeken verweerder 2 en 3 de Geschillenkamer om een uitstel van conclusietermijn, hetwelk door de Geschillenkamer op 1 juli 2021 wordt toegestaan. De nieuwe conclusietermijn wordt vastgelegd op 16 augustus 2021.
13. Op 19 juli 2021 ontvangt de Geschillenkamer vanwege verweerder 1 een brief met de melding dat het administratief dossier zou zijn aangetast door procedurele onregelmatigheden waardoor de behandeling van het dossier volgens verweerder 1 zou moeten worden stopgezet. Alsook wordt in ondergeschikte orde verzocht om een uitstel van conclusietermijn, hetwelk door de Geschillenkamer op 30 juli 2021 wordt toegestaan. De nieuwe conclusietermijn wordt vastgelegd op 14 september 2021. Voor wat betreft de procedurele punten wordt aan verweerder 1 gemeld dat deze in de conclusie aan de orde kunnen komen.
14. Op 16 augustus 2021 ontvangt de Geschillenkamer de conclusie van antwoord vanwege verweerder 1, alsook vanwege verweerder 2 en 3, met daarbij het verzoek om te worden gehoord.
15. Op 6 september 2021 worden de partijen ervan in kennis gesteld dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 12 oktober 2021.
16. Op 12 oktober 2021 worden de partijen gehoord door de Geschillenkamer.
17. Op 18 oktober 2021 wordt het proces-verbaal van de hoorzitting aan de partijen voorgelegd. Ingevolge het door de klager ter zitting neergelegde stuk, als bijlage gehecht aan het proces-verbaal, wordt aan de verweerder de mogelijkheid geboden hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen. De verweerder beschikt voor zijn eventueel antwoord op het ter zitting neergelegde stuk over dezelfde termijn als deze waarop reactie mogelijk is op het proces-verbaal. Daarna worden de debatten gesloten en wordt de zaak in beraad genomen.
18. Op 21 oktober 2021 verzoeken de verweerders om uitstel voor het indienen van schriftelijke repliek op het door de klager ter zitting neergelegde stuk, hetwelk op 22 oktober 2021 door de Geschillenkamer wordt toegestaan met als uiterlijke datum 10 november 2021.

19. Op 25 oktober 2021 ontvangt de Geschillenkamer vanwege de verweerder enkele opmerkingen met betrekking tot het proces-verbaal, dewelke zij beslist mee op te nemen in haar beraad.
20. Op 10 november 2021 ontvangt de Geschillenkamer de aanvullende conclusie van de verweerdere.

II. Motivering

Procedure

21. De verweerdere voeren een aantal elementen aan waaruit zij menen te kunnen afleiden dat de procedure gevolgd door de Geschillenkamer is aangetast door een aantal onregelmatigheden. De Geschillenkamer geeft toelichting bij elk van deze punten:
 - a) Aangetekende zending
22. De verweerdere werpen op nooit per aangetekende zending in kennis te zijn gesteld van de beslissing van de Geschillenkamer waarbij zij verklaart dat het dossier gereed is voor behandeling ten gronde. Niettegenstaande deze vormvereiste, dewelke wordt voorgeschreven door artikel 98 WOG *juncto* artikel 95, §2 WOG, stellen de verweerdere vast dat het administratief dossier enkel een e-mail bevat in die zin, maar deze nooit in goede orde heeft ontvangen.
23. Aangaande de aangetekende zending vermeldt de Geschillenkamer dat deze formele vereiste steeds werd nageleefd doch de huidige maatschappelijke context inzake COVID-19 de Geschillenkamer ertoe heeft aangezet om tijdelijk over te schakelen naar de verzending per mail van alle briefwisseling, waarbij enkel de eindbeslissingen zowel per aangetekende zending, als per mail worden overgemaakt aan de partijen. Zoals werd gemeld in de e-mail d.d. 28 juni 2021 bood de Geschillenkamer de verweerdere de mogelijkheid om alsnog door middel van een nieuwe conclusietermijn verweer te voeren teneinde hun recht van verdediging te respecteren. Vermits om een nieuwe conclusietermijn werd verzocht in het schrijven d.d. 16 juni 2021, ontvangen door de Geschillenkamer op 19 juli 2021, werd een nieuwe conclusietermijn gegeven aan de verweerdere.
24. Verder benadrukt de Geschillenkamer dat uiteraard de procedurele waarborgen moeten worden nageleefd en indien er mogelijk al sprake was van benadeling van de verweerdere wegens de wijze van verzending van de in kennisstelling, dit nadeel is opgeheven in het vervolgtraject waardoor van een oneerlijke behandeling geen sprake is. Het door de verweerdere opgeworpen probleem heeft niet tot gevolg dat de rechten van verdediging zijn geschonden, aangezien de verweerdere de kans hebben gekregen om hun argumentatie volledig naar voor te brengen door middel van conclusie van antwoord en daarenboven hebben de verweerdere hun recht op tegenspraak ten volle kunnen uitoefenen tijdens de hoorzitting van de Geschillenkamer. De verweerdere hebben dus geen enkel nadeel ondervonden.

25. Dit geldt evenzeer voor wat betreft de stelling van de verweerders in de aanvullende conclusie dat deze met betrekking tot de inbreuken opgesomd in de conclusie van de klager neergelegd ter zitting, geen verweer hebben kunnen voeren in hun eerste conclusie, noch tijdens de hoorzitting. Ook hier geldt dat de eerlijke behandeling dient te worden beoordeeld over het volledige traject. Doordat de Geschillenkamer de verweerders heeft aangeboden om alsnog verweer te voeren met betrekking tot het ter zitting door de klager neergelegde stuk, en de verweerders van die mogelijkheid hebben gebruik gemaakt door middel van de neerlegging van een aanvullende conclusie zijn de rechten van verdediging van de verweerders wel degelijk gerespecteerd.
26. Bovendien merkt de Geschillenkamer op dat enerzijds wordt voorgehouden dat de e-mail met conclusiekalender d.d. 15 april 2020 niet werd ontvangen op het mailadres [...], terwijl anderzijds wordt gesteld dat de e-mail van 23 juni 2021 die eveneens werd verzonden naar [...] ertoe zou hebben geleid dat de gegevens van de medewerkers, met name verweerder 2 en verweerder 3 “zomaar te grabbel werden gegooid”. Dit laatste toont volgens de Geschillenkamer aan dat berichten gestuurd naar het desbetreffende mailadres weldegelijk werden gelezen.
- b) Kennisgeving van beslissing inzake ontvankelijkheid en beslissing inzake het gereed zijn voor behandeling ten gronde
27. De verweerder houdt voor niet in kennis te zijn gesteld van de beslissing van de Eerstelijnsdienst inzake ontvankelijkheid van de klacht, noch van de beslissing van de Geschillenkamer inzake het gereed zijn voor behandeling ten gronde.
28. De Geschillenkamer verduidelijkt dat de beslissing van de Eerstelijnsdienst tot ontvankelijkheid van de klacht is opgenomen in een e-mail gericht aan de Geschillenkamer en de betreffende e-mail integraal deel uitmaakt van het administratief dossier. De Geschillenkamer heeft ingevolge daarvan de procedure tot behandeling ten gronde aangevat. De Geschillenkamer brengt de partijen (zowel klager, als verweerder) in één enkele brief op de hoogte van zowel de ontvankelijkheid van de klacht overeenkomstig artikel 61 WOG – deze bepaling vereist *sensu stricto* dat enkel de klager in kennis wordt gesteld van de ontvankelijkheid van zijn klacht –, als het aanvatten van de procedure ten gronde met daarin alle informatie overeenkomstig artikel 98 WOG *juncto* artikel 95, §2 WOG.
29. Met betrekking tot de beslissing inzake ontvankelijkheid, alsook de beslissing dat het dossier gereed is voor behandeling ten gronde, verwijst de Geschillenkamer dan ook naar dezelfde e-mails d.d. 15 april 2020 en 23 juni 2021 met de brieven die daaraan werden gehecht in bijlage, waarin partijen uitdrukkelijk in kennis worden gesteld van het feit dat de klacht op 17 januari 2020 door de Eerstelijnsdienst werd ontvankelijk verklaard en de Geschillenkamer heeft beslist dat het gereed is voor behandeling ten gronde. Dit betekent aldus dat de brief met conclusiekalender als dusdanig geldt als kennisgeving aan de partijen, zowel van de beslissing inzake ontvankelijkheid als inzake het gereed zijn voor behandeling ten gronde, zodat aldus zowel artikel 61 WOG, als artikel 98 WOG *juncto* artikel 95, § 2 werden gerespecteerd.

c) Motiveringsplicht

30. De verweerders beweren dat de Geschillenkamer de motiveringsplicht niet heeft gerespecteerd doordat de motieven op basis waarvan de Geschillenkamer oordeelde dat het dossier gereed was voor behandeling ten gronde (artikel 95, § 1, 1° WOG) hen niet ter kennis werden gebracht waardoor het voor de verweerders onduidelijk is waarom de Geschillenkamer niet heeft geoordeeld om gebruik te maken van de andere mogelijkheden voorzien in artikel 95, § 1, 2° - 8° WOG).
31. De Geschillenkamer merkt op dat de verweerders in dit verband verwijzen naar het arrest van het Marktenhof d.d. 9 oktober 2019¹ waarin is opgenomen dat in de beslissing dient te worden aangegeven op welke gronden zij berust. Evenwel dient de Geschillenkamer erop te wijzen dat de bestreden beslissing waarop het voormelde arrest betrekking heeft een eindbeslissing van de Geschillenkamer betrof. Het arrest stelt geenszins dat de beslissing dat het dossier gereed is voor behandeling ten gronde, dewelke voorafgaat aan een eindbeslissing van de Geschillenkamer, dient te worden gemotiveerd.
32. Aangaande de beweerde schending van de motiveringsplicht wijst de Geschillenkamer erop dat de beslissing van de Geschillenkamer dat het dossier gereed is voor behandeling ten gronde geen eindbeslissing vormt, maar louter voorafgaat aan de eindbeslissing ten gronde. Enkel de eindbeslissing dient te worden gemotiveerd. De brief met conclusiekalender bevat alle informatie die is voorgeschreven door artikel 98 WOG en is er precies op gericht om op basis van de verweermiddelen ingediend door de partijen, met respect voor de rechten van verdediging, de eindbeslissing van de Geschillenkamer te motiveren. De huidige beslissing vormt deze eindbeslissing en dient als dusdanig te worden gemotiveerd.
33. Er geldt bovendien geenszins een negatieve motiveringsplicht, zodat de Geschillenkamer er niet toe is gehouden te motiveren waarom zij geen gebruik zou hebben gemaakt van de andere mogelijkheden voorzien in artikel 95, §1 WOG.

d) Nota talenbeleid

34. In de conclusie van de verweerder worden de onregelmatigheden zoals opgenomen in haar schrijven d.d. 16 juni 2021 en ontvangen per e-mail door de Geschillenkamer op 19 juli 2021, nogmaals uiteengezet.
35. De Geschillenkamer merkt op dat in voormeld schrijven waarnaar de conclusie verwijst, de verweerder aanhaalt dat de Geschillenkamer de nota talenbeleid zou hebben geschonden. Hoewel

¹ Nr. 2019/7537

de verweerder in de conclusie niet verder ingaat op de beweerdde schending van de nota talenbeleid, maar in de conclusie wel verwijst naar het schrijven d.d. 16 juni 2021 waarin wordt beweerd dat dergelijke schending zich heeft voorgedaan, gaat de Geschillenkamer volledigheidshalve hier nader op in.

36. Met betrekking tot de nota talenbeleid merkt de Geschillenkamer op dat in de brief gehecht als bijlage bij de e-mail d.d. 15 april 2020 geen toepassing kon worden gemaakt van de nota talenbeleid, aangezien de nota dateert van een latere datum, namelijk 7 januari 2021.
37. Voor wat betreft de brief gehecht als bijlage bij de e-mail d.d. 23 juni 2021 wordt evenmin melding gemaakt van de proceduretaal, aangezien uit geen enkel stuk in het dossier blijkt dat verweerder 2 en verweerder 3 een andere landstaal zouden hanteren, temeer daar de brief aan hen is gericht op het postadres van Y1, te Zaventem, hetwelk zich bevindt in Nederlandstalig taalgebied. Dit leidt tot het besluit dat de Geschillenkamer niet is afgeweken van de uitgangspunten van de nota talenbeleid.

Verwerkingsverantwoordelijke

38. Tijdens de hoorzitting heeft de Geschillenkamer gepeild naar informatie die bepalend is om de verweerders al dan niet als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken te beschouwen. Uit de elementen die hierbij naar voor zijn gekomen is gebleken dat verweerder 2 en verweerder 3 niet in eigen naam hebben geageerd, maar louter vanuit hun functie door hen bekleed binnen het kader van de activiteiten van verweerder 1, waardoor zij aldus optraden in naam en voor rekening van verweerder 1. Dit doet de Geschillenkamer besluiten dat er slechts sprake is van één enkele verwerkingsverantwoordelijke, zijnde verweerder 1 die het doel en de middelen heeft bepaald van de verwerking die het voorwerp uitmaakt van de voorliggende klacht. Verweerder 2 en 3 hebben enkel gehandeld vanuit hun functie, niet uit eigen hoofde, maar wel onder rechtstreeks gezag van verweerder 1. Bijgevolg heeft onderhavige beslissing hierna enkel betrekking op verweerder 1.
39. Het argument dat verweerder 1 tijdens de hoorzitting en in de aanvullende conclusie naar voor brengt, namelijk dat niet zij, maar wel de overkoepelende organisatie Y1 (nationaal) moet worden aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke vermits deze laatste de krijtlijnen omtrent het AVG-beleid binnen de verschillende beroepsgroepen (waaronder Y1) uiteenzet, een functionaris voor de gegevensbescherming heeft aangesteld en het doel en de middelen van de verwerking van de persoonsgegevens bepaalt, wordt niet gevolgd door de Geschillenkamer. Uit de feitelijke elementen in het dossier blijkt dat *in casu* het bestuur van verweerder 1 heeft gevraagd aan verweerder 2 om de berichten van de mailbox van de klager op te volgen. Verweerder 1 heeft dus in dit concreet voorliggend geval wel degelijk de opdracht gegeven om op die wijze de mailaccount en mailbox van de klager te beheren na stopzetting van de samenwerking. Het staat aldus onmiskenbaar vast dat verweerder 1 het doel en de middelen voor die concrete verwerking heeft bepaald en als verwerkingsverantwoordelijke dient te worden aangemerkt.

Voorwerp van de klacht

40. De Geschillenkamer werd gevat door de klacht die het gebruik betreft van het professionele e-mailadres op naam van de klager door de verweerders en dit na beëindiging van zijn tewerkstelling. De aanleiding vormt een e-mail verzonden door verweerder 2, als antwoord op een e-mail verzonden door een oud-klasgenoot van de klager, waarin werd gemeld dat het professionele Y1 mailadres op naam van de klager zou ophouden te bestaan. Deze e-mail zou zijn gericht naar de oud-klasgenoot van de klager en alle andere bestemmingen die door de oud-klasgenoot waren aangeschreven.
41. Verweerder 1 tracht de klacht te beperken tot de kennisname en beantwoording van één privé-mail en grijpt daartoe de verklaring aan van de klager tijdens de hoorzitting dat deze als dusdanig de toegang tot zijn professionele mailbox betrekking hebbend op professionele aangelegenheden niet als een inbreuk op zijn persoonsgegevens beschouwt.
42. De Geschillenkamer merkt op dat de kennisname door verweerder 2 van de aan de klager gerichte privé-mail op diens professionele mailadres slechts mogelijk was doordat het professionele mailadres is blijven bestaan en actief werd gebruikt door verweerder 2 in opdracht van verweerder 1. De Geschillenkamer spreekt zich hierna aldus uit over de klacht waarvoor zij werd gevat, namelijk de wijze waarop het professionele e-mailadres op naam van de klager door de verweerders werd gebruikt en dit na beëindiging van zijn tewerkstelling.

Doelbindingsbeginsel als bedoeld in artikel 5.1 b) AVG in combinatie met de niet-naleving van artikel 5.1. c) (minimalisering) en 5.1 e), AVG (beperking van de bewaartermijn)

43. Als verwerkingsverantwoordelijke is verweerder 1 verplicht de gegevensbeschermingsbeginselen in acht te nemen en moet hij kunnen aantonen dat deze beginselen worden nageleefd (verantwoordingsplicht - artikel 5.2 AVG).
44. Bovendien moet hij, eveneens in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke, alle nodige maatregelen treffen om te waarborgen en te kunnen aantonen dat de verwerking in overeenstemming met de AVG wordt uitgevoerd (artikel 24 AVG).
45. Artikel 5.1. b) AVG vereist dat persoonsgegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.
46. Op basis van het doeleinde zijn ook andere beginselen die in artikel 5 AVG zijn vastgelegd, van toepassing: het beginsel van minimale gegevensverwerking - krachtens hetwelk alleen gegevens mogen verwerkt worden die toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is ten aanzien van het doeleinde (artikel 5.1. c) AVG) - en het principe van opslagbeperking - krachtens

hetwelk de gegevens niet mogen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren en niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk ten aanzien van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5.1. e) AVG).

47. Deze beginselen en de daaruit voortvloeiende verplichtingen voor de verwerkingsverantwoordelijke zijn ook van toepassing op de rechten van de betrokkene, aangezien de betrokkene overeenkomstig artikel 17.1. a) AVG het recht heeft om van de verwerkingsverantwoordelijke de verwijdering van de hem betreffende gegevens te verkrijgen indien deze gegevens niet langer noodzakelijk zijn ten aanzien van de doeleinden waarvoor zij werden verzameld of verwerkt.
48. Het e-mailadres dat het voorwerp uitmaakt van de klacht en de informatie in de daaraan gekoppelde mailbox vormen persoonsgegevens in de zin van artikel 4.1. van de AVG, aangezien het betrekking heeft op informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.
49. Dit mailadres en de daaraan gekoppelde mailbox, die voor beroepsdoeleinden in het kader van de activiteiten van de verweerder werden gecreëerd, waren bedoeld om de klager in staat te stellen e-mails te ontvangen en te verzenden in het kader van zijn activiteiten voor de verweerder².
50. De Geschillenkamer is van mening dat het, om te voldoen aan het doelbindingsbeginsel (artikel 5.1. b) AVG), in combinatie met de beginselen van minimale gegevensverwerking (artikel 5.1. c) AVG) en opslagbeperking (artikel 5.1. e) AVG), aan de verwerkingsverantwoordelijke is om de houder van de mailbox die zijn functie heeft beëindigd, uiterlijk op de dag van zijn feitelijke vertrek te voorzien van een automatisch bericht. De houder moet daaromtrent vooraf verwittigd worden. Dit automatische bericht waarschuwt alle volgende correspondenten dat de betrokkene zijn functie binnen het bedrijf niet meer uitoefent en verstrekt de contactgegevens van de persoon (of het algemene e-mailadres) die in zijn plaats moet worden gecontacteerd en dit gedurende een redelijke periode (a priori 1 maand). Afhankelijk van de context en met name de mate van verantwoordelijkheid die de betrokkene uitoefent, kan een langere periode worden toegestaan, idealiter niet langer dan drie maanden. De verlenging moet gebeuren met instemming van de betrokken persoon of ten minste nadat deze van de verlenging op de hoogte is gesteld. Bovendien moet er zo snel mogelijk een alternatieve oplossing worden gezocht en ingevoerd zonder dat de uiterste termijn voor deze verlenging hoeft te worden afgewacht. Eén en ander neemt evenwel niet weg dat na de beëindiging van zijn functie de betrokkene alsnog gedurende een bepaalde periode toegang kan hebben tot zijn mailbox indien daaromtrent een akkoord is tussen hem en de verwerkingsverantwoordelijke. Dit stelt de medewerker in de gelegenheid om bijvoorbeeld de lopende dossiers nog af te werken.

² Zie in dezelfde zin Beslissing ten gronde 64/2020 van 29 september 2020

51. Na deze periode dient het e-mailadres en de mailbox van de betrokkene te worden verwijderd³. Het doel van de verwerking van deze persoonsgegevens is dan immers irrelevant.
52. Aangezien eind december 2019 de verweerder de samenwerking met de klager heeft beëindigd, is de Geschillenkamer van mening dat de verwerking van zijn persoonsgegevens aan de hand van het betreffende mailadres en mailbox binnen een redelijke termijn had moeten worden beëindigd en de klager daarover had moeten worden geïnformeerd. De Geschillenkamer is van mening dat deze periode had kunnen variëren van 1 tot 3 maanden waarbij, zoals gezegd, de verzenders van berichten naar het desbetreffende mailadres automatisch op de hoogte werden gesteld dat de betrokkene niet langer actief was binnen het bedrijf, en dit dus zonder tussenkomst van enige derde persoon. Eventueel (mits zo overeengekomen tussen beide partijen) en in het algemeen zou een dergelijke periode er ook voor kunnen zorgen dat een vertrekkende medewerker zelf nog tijdelijk toegang heeft tot de informatie in de mailbox bij zijn voormalige opdrachtgever.
53. Uit de stukken van dit dossier blijkt dat het e-mailadres van de klager nog steeds actief was binnen de organisatie van verweerder 1 op 11 januari 2020, terwijl de samenwerking reeds was beëindigd eind 2019 en de klager geen informatie had gekregen over het verdere gebruik van zijn mailbox en mailadres (buiten het feit dat hij zelf had geconstateerd dat hij er geen toegang meer toe had), laat staan dat er in dit kader iets was overeengekomen. Hoewel de indicatieve periode van een maand na beëindiging van de werkzaamheden van de klager op het ogenblik van verzending van de betreffende e-mail nog niet was verstreken, waardoor kan worden gesteld dat het beginsel van opslagbeperking werd nageleefd, dient de Geschillenkamer niettemin vast te stellen dat zowel het doelbindingsbeginsel als het beginsel van minimale gegevensverwerking geenszins werd gerespecteerd doordat na het vertrek van de klager de verweerder zich toegang kon verschaffen tot de mailbox van de klager, daarvan ook gebruik heeft gemaakt en aan de hand van het mailadres van de klager nog berichten werden verzonden aan externe personen. Tijdens de hoorzitting is immers gebleken dat de IT-verantwoordelijke de mailbox van klager toegevoegd had aan de email

³ In zijn aanbeveling CM/Rec (2015)5 over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de arbeidsverhouding stelt het Comité van Ministers van de Raad van Europa in principe 14.5 het volgende : *wanneer een werknemer zijn of haar baan verlaat, moet de werkgever technische en organisatorische maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de e-mail van de werknemer automatisch wordt gedeactiveerd. Indien de inhoud van de e-mail moet worden opgevraagd voor het goed functioneren van de organisatie, dient de werkgever passende maatregelen te nemen om de inhoud van de e-mail op te halen voor het vertrek van de werknemer en, indien mogelijk, in diens aanwezigheid. In de toelichting bij de aanbeveling staat verder (punt 122) dat in deze situaties waarin de werknemer de organisatie verlaat, de werkgever het account van de voormalige werknemer dient te deactiveren, zodat er geen toegang meer is tot de communicaties van de voormalige werknemer na zijn vertrek. Indien de werkgever de inhoud van de account van de werknemer wil recupereren, dient de werkgever de nodige stappen te ondernemen voor het vertrek van de werknemer, bij voorkeur in zijn aanwezigheid. Deze sectorale aanbeveling die een vervollediging is van het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (STE 108), illustreert op welke manier de beginselen inzake doelbinding, minimale gegevensverwerking en proportionele bewaring, die zowel worden bevestigd in dit Verdrag als in de AVG, moeten worden toegepast*

client van verweerder 2. Daardoor kon verweerder 2 de mails gericht aan klager lezen en desgevallend beantwoorden vanuit het mailadres van klager.

54. Dit brengt de Geschillenkamer tot het besluit dat de verweerder een **inbreuk heeft gepleegd op artikel 5.1 b) en artikel 5.1 c) AVG**.

Rechtmatigheid van de verwerking

55. Artikel 6 van de AVG schrijft voor dat alle verwerkingen moeten berusten op een rechtsgrondslag. Dit betekent dat de verwerkingsverantwoordelijke niet mag beginnen of, zoals *in casu* doorgaan met een gegevensverwerking zonder zich te beroepen op één van de in artikel 6.1 AVG⁴ opgesomde rechtmatigheidscriteria, dat de concretisering is van het rechtmatigheidsbeginsel als bedoeld in artikel 5.1 a) AVG.
56. Weliswaar kan de mailbox, met het oog op het gerechtvaardigd belang van verweerder 1 in overeenstemming met de voorwaarden van artikel 6.1. f), van de AVG, gedurende een bepaalde periode na het ontslag van de klager nog actief blijven in zoverre dit beperkt blijft tot de automatische verzending van standaardcommunicatie omtrent het vertrek van een medewerker, met het oog op het waarborgen van de goede werking van de onderneming en de continuïteit van haar diensten. Dit kan vanzelfsprekend enkel mits de overige bepalingen van de AVG inzake de rechtsgrond eveneens worden gerespecteerd, inzonderheid artikel 13. 1 c) AVG, waaruit volgt dat voordat begonnen wordt met de verwerkingsactiviteiten moet bepaald worden welke rechtsgrondslag van toepassing is, en in verband met welk specifiek doel⁵, met de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke om de klager hiervan in kennis te stellen.
57. Voor de gevallen waarin de medewerker en de opdrachtgever in onderlinge overeenstemming overeenkomen dat de medewerker na zijn vertrek nog gedurende een bepaalde periode toegang kan hebben tot zijn mailbox – bijvoorbeeld om de medewerker de gelegenheid te bieden de lopende

⁴ Artikel 6.1 AVG

De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:

- a) de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens voor een of meer specifieke doeleinden;
- b) de verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of om op verzoek van de betrokkene vóór de sluiting van een overeenkomst maatregelen te nemen;
- c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;
- d) de verwerking is noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of van een andere natuurlijke persoon te beschermen;
- e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- f) de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.

De eerste alinea, punt f), geldt niet voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken.

⁵ Zie in dat verband de Richtsnoeren 05/2020 inzake toestemming overeenkomstig Verordening 2016/679 (randnrs. 121-123); https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_nl.pdf

dossiers nog af te werken – kan de toestemming (artikel 6.1 a) AVG) een geldige rechtsgrond zijn om de mailbox nog verder te blijven gebruiken na stopzetting van de samenwerking.

58. Het is evenwel uitgesloten dat het mailadres van de klager door verweerder 1 onmiddellijk na het ontslag nog wordt aangewend op de wijze zoals in voorliggend geval. Uit het dossier blijkt immers niet dat verweerder 1 de klager op de hoogte heeft gebracht van de rechtsgrond waarop verweerder 1 zich thans beroept in de procedure voor de Geschillenkamer, met name zijn ‘gerechtvaardigd belang’ tot verwerking van het mailadres van de klager en de daaraan gekoppelde berichten in diens mailbox na de beëindiging van de overeenkomst. Bijgevolg heeft verweerder 1 de persoonsgegevens van de klager verwerkt tegen zijn verwachtingen in. De klager verwijst in dit verband ook naar het arrest van het Hof van Cassatie van 20 mei 2019⁶ waarbij het Hof zich baseert op artikel 124 van de wet van 13 juni 2005 *betreffende de elektronische communicatie* waarin is bepaald dat niemand met opzet kennis mag nemen van het bestaan van informatie van alle aard die via elektronische weg is verstuurd en die niet persoonlijk voor hem bestemd is, indien men daartoe geen toestemming heeft gekregen van alle andere, direct of indirect betrokken personen, om te stellen dat de toestemming van de werknemer is vereist. Dienaangaande stelt verweerder 1 dat dit arrest *in casu* niet van toepassing is omdat het betrekking heeft op de relatie tussen werkgever en werknemer, terwijl in voorliggend geval de klager als zelfstandige dienstverlener optrad. De Geschillenkamer volgt de stelling van verweerder 1 niet, aangezien de toepassing van artikel 124 van voormelde wet betreffende de elektronische communicatie niet is beperkt tot de werkgever-werknemer relatie, alsook geen onderscheid maakt tussen private en professionele e-mails.
59. De Geschillenkamer benadrukt dat er *in casu* aldus geen rechtsgrond (artikel 6.1 AVG) is die kan rechtvaardigen dat het mailadres van de klager na de stopzetting van diens activiteiten voor verweerder 1 nog wordt gebruikt door een andere persoon die zich actief toegang verschafft tot de mailbox en het mailadres gebruikt om berichten te verzenden naar externe personen. Tijdens de hoorzitting wordt verduidelijkt op welke wijze het mogelijk werd gemaakt dat de e-mail die het voorwerp vormt van de klacht, werd verzonden “From: X”, maar werd ondertekend door verweerder 2. Teneinde de mailbox van de klager op te volgen na diens vertrek, werd de mailbox van de klager toegevoegd aan de email client van verweerder 2 waardoor verweerder 2 de mails gericht aan de klager kon lezen en beantwoorden.
60. De Geschillenkamer stelt vast dat het mailadres, alsook de gegevens in de daaraan gekoppelde mailbox, persoonsgegevens betreffen in de zin van artikel 4, 1) AVG, dewelke rechtmatig worden verwerkt op grond van artikel 6.1 b) AVG. De verwerking vindt immers plaats binnen een professionele context en is noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst tussen de klager en verweerder 1. De rechtsgrond bepaald in artikel 6.1 b) AVG valt echter weg op het ogenblik van

⁶ <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190520.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=> ; zie in dat verband ook het arrest BĂRBULESCU v. ROMANIA van het EHRM d.d. 5 september 2017

beëindiging van die overeenkomst. Voor wat betreft het beheer van het mailadres en de berichten in de mailbox na beëindiging van de overeenkomst met de klager, beroept de verweerder zich niet op artikel 6.1 b) AVG, maar wel op artikel 6.1 f) AVG. De Geschillenkamer dient evenwel vast te stellen dat op grond van artikel 13.1 c) AVG het voor de verwerkingsverantwoordelijke niet mogelijk is om zijn gerechtvaardigd belang aan te wenden ter rechtvaardiging van de verwerking zodra de initiële rechtsgrond, *in casu* de uitvoering van de overeenkomst niet meer kan worden ingeroepen omwille van de beëindiging ervan. Er wordt immers niet aangetoond dat de klager op het ogenblik van de beëindiging van de overeenkomst zou zijn geïnformeerd over het door verweerder 1 ingeroepen gerechtvaardigd belang tot verwerking van diens persoonsgegevens na de beëindiging van de overeenkomst.

61. Bijgevolg moet de Geschillenkamer vaststellen dat er geen enkele rechtsgrond is die de verwerking van het mailadres na het ontslag van de klager op de wijze zoals door de verweerder aangewend, kan rechtvaardigen. Aldus komt vast te staan dat de verweerder een **inbreuk op artikel 6.1 AVG juncto artikel 13.1 c) AVG** heeft gepleegd.

Sanctie

62. Bij de bepaling van de sanctie ingevolge de inbreuken op de artikelen 5.1 b) en c); artikel 6.1 AVG *juncto* artikel 13.1 c) AVG houdt de Geschillenkamer rekening met het feit dat tijdens de hoorzitting werd verklaard dat enerzijds de mailaccount van de klager werd afgesloten, en anderzijds dat verweerder 1 thans beschikt over een document met formele afspraken over de ontvangst van privé-berichten, hetwelk door de werknemers wordt ondertekend.
63. De Geschillenkamer oordeelt dan ook dat in de gegeven specifieke situatie een berisping volstaat. Daarbij speelt ook mee dat de vereniging een feitelijke vereniging (een organisatie die niet als doel heeft om winst te maken) is.

III. Publicatie van de beslissing

64. Gelet op het belang van transparantie met betrekking tot de besluitvorming van de Geschillenkamer, wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Het is evenwel niet nodig dat daartoe de identificatiegegevens van de partijen rechtstreeks worden bekendgemaakt.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging, om op grond van artikel 100, §1, 5° WOG, een **berisping** te formuleren ten aanzien van de verweerder 1, gelet op de inbreuk op de artikel 5.1 b) en c) AVG, alsmede artikel 6.1 AVG *juncto* artikel 13.1 c) AVG.

Tegen deze beslissing kan op grond van art. 108, §1 WOG, beroep worden aangetekend binnen een termijn van dertig dagen, vanaf de kennisgeving, bij het Marktenhof, met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

(get). Hielke Hijmans

Voorzitter van de Geschillenkamer